

Statsminister Anders Fogh Rasmussen
Statsministeriet
Christiansborg
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Bruxelles den 13. april 2004

Vedr. Forslag til EU- traktat: Uddannelse skal undtages fra den fælles handelspolitik.

Danmarks Lærerforening rettede i brev af 29. september 2003 henvendelse til Statsministeren om spørgsmålet om sikring af uddannelse som suverænt nationalt anliggende i forslaget til ny traktat for EU. Foreningen modtog svar fra statsminister Anders Fogh Rasmussen den. 18. november 2003. I svaret fra Statsministeren understreges det, at *”traktatudkastet klart og entydigt i sine bestemmelser om uddannelsespolitik fastslår, at uddannelse fortsat hører under medlemsstaterne, og at EU kun kan gennemføre understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag vedrørende uddannelsespolitik”*. I svaret fra Statsministeren tilføjes det yderligere, at offentligt styret uddannelse udtrykkeligt er undtaget fra forhandlingerne under WTO/GATS-aftalen.

Spørgsmålet har været fortsat drøftet i DLI (de danske lærerorganisationers samarbejde om internationale spørgsmål), og i ETUCE (de europæiske lærerorganisationer). En række af vore europæiske søsterorganisationer har være meget aktive i behandlingen af spørgsmålet og har dels rettet henvendelse til deres regeringer dels indhentet vurderinger fra eksperter i EU-ret. Efter disse drøftelser er DLI fortsat enig i ovenfor citerede del af svaret fra statsministeren, men i løbet af de nævnte drøftelser er der efter DLIs opfattelse rejst begrundet tvivl om, hvorvidt uddannelse i traktatforslaget er undtaget bestemmelserne om handel med serviceydelser.

Efter de europæiske lærerorganisationers opfattelse er der modsætning og mangel på juridisk klarhed mellem traktatforslagets artikel I-12 & 16 og artikel III – 217, som vedrører den fælles handelspolitikens bestemmelser om handel med serviceydelser. Som nævnt i brev af 29. september 2003 mangler traktatforslaget de klare undtagelsesbestemmelser, som findes i Nice-traktatens artikel 133.

Det betyder efter DLIs opfattelse, at selvom uddannelse i dag ikke kan harmoniseres ifølge de nuværende artikler 149 og 150, ser det ud til, at uddannelse kan inddrages i den fremtidige fælles handelspolitik. Det kunne have konsekvens i form af juridisk uklarhed på mindst to punkter:

- Der kunne opstå konflikt mellem ”intern og ekstern EU-kompetence”. På det handelspolitiske område – som omfatter handel med service – har EU enekompetence. På det uddannelsespolitiske område er kompetenceforholdet internt i EU som ovenfor beskrevet et nationalt anliggende.
- Krav om enighed i relation til handel med uddannelse ser ikke ud til at være tilfældet i traktatforslaget.

Desuden er Europaparlamentets rolle i disse beslutningsprocesser ikke klart defineret. Det rejser yderligere spørgsmålet om medlemsstaternes demokratiske kontrol med beslutningsprocesserne på dette område.

I relation til de ovenfor nævnte bemærkninger om, at offentligt styret uddannelse udtrykkeligt er undtaget fra forhandlingerne under WTO/GATS-aftalen, har DLI fundet det vanskeligt at finde en klart defineret afgrænsning af, hvad "offentligt styret uddannelse" dækker. Meget forenklet kan det udtrykkes således: Er det "den første eller den sidste offentlige krone", der er afgørende for, om et uddannelsesområde kan gøres til genstand for handel? På hvilken måde styrer forholdet mellem offentlige tilskud og fx brugerbetaling beslutningen om, at et område kan/skal kunne liberaliseres?

DLI finder, at disse uklarheder omkring status for fremtidig uddannelsespolitik er uacceptabel, og vi foreslår derfor, at der i den kommende traktat for EU indføres en klar undtagelsesbestemmelse for uddannelse i relation til den fælles handelspolitik. DLI er blevet orienteret om, at den finske regering vil fremsætte forslag om en sådan bestemmelse. Den svenske regering vil sandsynligvis støtte forslaget.

DLI opfordrer til, at den danske regering aktivt støtter en sådan ændring af forslaget til forfatningstraktat for EU.

DLI har rettet lignende henvendelser til Videnskabsminister Helge Sander og Undervisningsminister Ulla Tørnæs.

Med venlig hilsen

Birgitte Birkvad
DLI Bruxelles